

ناکارآمدی تاویل به واسطه برخی رویکردهای انحرافی نامقبول است

در تفسیر قرآن، تعقل عمیقی که بتواند این دو یعنی قرآن و روایت را درک کند، مورد نیاز است و تاویل یا تفسیر از مسائل بسیار مهم در معارف اسلامی ما است و هرگز نباید به واسطه برخی از تاویل‌های غلط و من‌عندی و انحرافی، تاویل را ناکارآمد دانست.

آیت‌الله قائم‌مقامی تصریح کرد:

ناکارآمدی تاویل به واسطه برخی رویکردهای انحرافی نامقبول است

در تفسیر قرآن، تعقل عمیقی که بتواند این دو یعنی قرآن و روایت را درک کند، مورد نیاز است و تاویل یا تفسیر از مسائل بسیار مهم در معارف اسلامی ما است و هرگز نباید به واسطه برخی از تاویل‌های غلط و من‌عندی و انحرافی، تاویل را ناکارآمد دانست.

آیت‌الله سیدمحمد قائم‌مقامی، مدرس حوزه و دانشگاه در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا) به بیان مطالبی درباره نقد عالمانه روایات تفسیری پرداخت و اظهار کرد: تفسیر روایی تفسیر عقلی است و نباید با روایات برخورد قشری شود. این موضوع خیلی مهم است و ما نباید روایت را روایی تفسیر کنیم، بلکه باید روایت را رعایی تفسیر کنیم و در واقع موضوع تعقل روایت است و این نکته بسیار مهم است. تعقل پدیده‌ای نیست که موضوعش خود عقل باشد، تعقل که در حقیقت همان دریافت حدیث است، موضوع آن روایت و راهکار او عقل است.

قائم‌مقامی اضافه کرد: باید با تعقل روایات را بفهمیم و در حقیقت باید با روایات برخورد فقهی بکنیم، چون منبع ما در فقه فقط قرآن کریم نیست، بلکه منبع ما قرآن و روایت همراه با عقل است؛ در تفسیر هم همین‌طور است. در تفسیر هم قرآن است و روایت همراه با تعقل عمیقی که بتواند این دو یعنی قرآن و روایت را درک کند. البته مشخص است که روایت در مقام تبیین و تفسیر است یا در مقام تاویل. تاویل یا تفسیر از مسائل بسیار مهم در معارف اسلامی ما است و هرگز نباید به واسطه برخی از تاویل‌های غلط و من‌عندی و انحرافی، تاویل را ناکارآمد دانست.

وی ادامه داد: گاهی اوقات بعضی افراد قرآن را به غلط تاویل کرده‌اند و بعضی هم این عقیده را داشته‌اند که اصلاً نباید قرآن را تاویل کرد و این در حالی است که درست برعکس است. قرآن باید تاویل بشود و مراد از تاویل همان معنا کردن قرآن و دریافت حقایق قرآن است و این راهکاری است که ائمه (ع) به ما یاد داده‌اند.

وی با ذکر مثالی افزود: امام (ع) به ما یاد می‌دهد که مثلاً «بئر معطله»؛ در قرآن کریم یعنی چه؟ این کدام عقل است که بفهمد معنای «بئر معطله» چیست. معصوم (ع) است که می‌آید و می‌فرماید «بئر معطله»؛ عالمی است که در یک جامعه‌ای قرار بگیرد و مردم به او رجوع نکنند و اگر مردم به یک عالم رجوع نکنند، آن عالم بئر معطله است و با این قبیل تاویل‌ها روبرو هستیم.

آیت‌الله قائم‌مقامی:

تاویل یا تفسیر از مسائل بسیار مهم در معارف اسلامی ما است و هرگز نباید به واسطه برخی از تاویل‌های غلط و من‌عندی و انحرافی،

قائم مقامی با تأکید بر این که تفسیر روایی تفسیری ارزشی است، افزود: به اعتقاد ما تفسیر در جامعه آینده تفسیری نظیر المیزان نخواهد بود. المیزان یک تفسیر مرحله‌ای بود که باید در ابتدا نگاه عقلی به آیه کرد، بعد از این نگاه به تفسیر آیات پرداخت که در زمان خودش بسیار بارز و بود، ولی تفسیر آینده قرآن کریم روایی خواهد بود که مراد از آینده یعنی عصری که به‌ویژه پس از انقلاب اسلامی پدید آمده تا عصر ظهور تفسیرش المیزان نخواهد بود.

قائم مقامی در پایان گفت: البته همه تفاسیر به جای خود محترم هستند، ولی به اعتقاد من انسان آینده با تمام وجود همان‌طور که ژرف‌نگرانه به قرآن نگاه می‌کند، به روایت هم همین نگاه را خواهد داشت. البته با همان شرایطی که علما بنا گذاشته‌اند، یعنی نقد روایت به معنای فنی خودش و این خود رکن اندیشه و هدایت و تفکر به حساب می‌آید و انسان آینده این‌گونه خواهد بود.